

KÜSIMUS

Kas ATH kahtlusega lastel ja noorukitel kasutada sõelumiseks küsimustikku Swanson, Nolan and Pelham scale 18 (SNAP-IV 18) või SNAP-IV 26, et võimalikult varakult avastada ATH?

SIHTRÜHM:	ATH kahtlusega laps ja nooruk
SEKKUMINE:	SNAP-IV 18
VÕRDLOS:	SNAP-IV 26
PEAMISED TULEMUSNÄITAJAD:	Tundlikkus, SNAP-IV 26 (inglisekeelne); Tundlikkus, SNAP-IV 26 (hispaaniakeelne); Tundlikkus, SNAP-IV 26 (hiinakeelne); Tundlikkus, SNAP-IV 26 (hiinakeelne); Tundlikkus, SNAP-IV 26 (portugali keelne); Spetsiifilisus, SNAP-IV 26 (inglisekeelne); Spetsiifilisus, SNAP-IV 26 (hispaaniakeelne); Spetsiifilisus, SNAP-IV 26 (hiinakeelne); Spetsiifilisus, SNAP-IV 26 (hiinakeelne); Spetsiifilisus, SNAP-IV 26 (portugali keelne);

HINNANG

Probleem

Kas probleem on prioriteetne?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ Ei ☐ Pigem ei ☐ Pigem jah ☒ jah ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	Tõendus SNAP-IV 26 kohta pärineb viiest üksikuuringust , (1, 2, 3, 4),(5), mis kõik kajastavad meid huvitavaid tulemusnäitajaid lisainfona ning ei keskendu 18- ja 26-küsimuselise versiooni võrdlemisele. Üldiselt võib hinnata SNAP-IV 26 tundlikkuse heaks ning spetsiifilisuse mõnevõrra nõrgemaks. Ainuke uuring, mis üldse leiti SNAP-IV 18 kohta, ei kajastanud meid huvitavaid tulemusnäitajaid, oli läbi viidud afrikaansi ja Xhosa keeles ning kaasas 201 kaasuvate diagnoosidega last.	

Soovitud mõju

Kui suur on eeldatav soovitud mõju?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
☐ Tühine ☐ Väike ☒ keskmine ☐ Suur ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda	SNAP-IV 26 psühhomeetriselised näitajad on head, kuid tema kasutust analoogses situatsioonis (skriininginstrumendina) kajastab vaid üks uuring.	Mõõdikut saab kasutada ka seisundi hindamiseks.

Soovimatu mõju

Kui suur on eeldatav soovimatu mõju?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
-------	---------------------------	------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Suur ☒ keskmine ☐ Väike ☐ Tühine ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda 	<p>Kuna mõõtevahendi spetsiifilisus ei ole väga kõrge, tekib valepositiivsete skriiningtulemuste oht.</p>	<p>Valepositiivsete oht jääb skriiningküsimuste puhul alati, see on ootuspärane.</p>
--	---	--

Tõendatuse kindlus

Kui kindel võib kokkuvõttes olla sekkumise mõju tõendatuses?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Väga madal ☐ madal ☐ keskmine ☐ väga ☐ kaasatud uuringud puuduvad 	<p>Sekkumise tõendatus on väga madal, kuna ei leitud ühtegi meta-analüüsi ning kaasatud üksikuuringud on kõik mõnevõrra kaudsed, st ei vasta meie oludele. Täiendavalt leidsid osad mõõdikuid hindavad uuringud, et SNAP-IV 26 viimased 8 küsimust ei moodusta selgelt omaette faktorit, vaid pigem kuuluvad teise kahe faktori külge, teised aga leidsid kolmefaktorilise struktuuri.</p>	

Väärtushinnangud

Kas see, kuivõrd inimesed (inimeste erinevad alarühmad) peamisi tulemusi väärtustavad, varieerub või kui ebakindlad me nende hinnangutes oleme?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none"> ☐ oluline ebakindlus või varieeruvus ☐ võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus ☒ oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub ☐ oluline ebakindlus või varieeruvus puudub 	<p>Väärtushinnanguid kajastavaid artikleid eraldi ei otsitud.</p>	<p>ATH on üldiselt aladiagnoositud. Skriinitakse neid, kellel on juba mingid probleemid või viited. Skriiningetest ei tähenda diagnoosi. Kui on soovi, saab edasi uurida, aga ei pea, kui noor või lapsevanem seda ei soovi. Töörühm leidis, et pigem on suurem probleem see, kui saadakse valenegatiivne tulemus ja noor jääb vajalikust abist ilma.</p>

Mõjude tasakaal

Kas sekkumise soovitud ja soovimatu mõju vahekord viitab sekkumise või võrdlus(tegevuse) ülekaalule?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED

<ul style="list-style-type: none"> ☐ soosib võrdlust ● pigem soosib võrdlust ☐ ei soosi sekkumist ega võrdlust ☐ pigem soosib sekkumist ☐ soosib sekkumist ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda 	<p>Tõendus on kaldu SNAP-IV 26 poole, sest seda on oluliselt rohkem kasutatud teadusuuringutes. Seetõttu oli ka ainult SNAP-IV 26 kohta võimalik uuringuid kaasata. Samas on konkreetselt aktiivsus- ja tähelepanuhäiret hindavad väited nende kahe küsimustiku vahel identsed.</p> <p>Lisaks on mõõdiku psühhomeetriselised näitajad head, ning head omadused ja nendega kaasnev soovitatav tulemus kaalub soovimatu mõju (valepositiivsete esinemine) üle.</p>	<p>SNAP-IV 26 tõlkimine ja valideerimine annab meile võimaluse ka lühema versiooni kasutamiseks, vastupidi aga mitte.</p>
---	--	---

Vajaminevad ressursid

Kui suur on ressursivajadus (kulud)?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none"> ☐ suur kulu ☐ keskmine kulu ☐ mitteamestatav kulu ja sääst ● keskmine sääst ☐ suur sääst ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda 	<p>Testi kasutuselevõtmiseks tuleb see tõlkida ja valideerida ning viia läbi vastavasisulisi koolitusi ning teavitustööd. Mõõdik ise on vabavara.</p> <p>Samas võimaldaks küsimustiku kasutuselevõtt ka aja ja raha kokkuhoidu, sõeludes välja inimesed, keda pikemalt hinnata. See soodustab ATH-ga patsientide varajasemat avastamist ning SNAP-IV 26 puhul ka tõrges-trotsliku käitumise avastamist ja eristamist.</p>	<p>Kulud kahe mõõdiku vahel oluliselt ei erine (testide pikkuse vahe ei ole nii märkimisväärne).</p>

Vajaminevate ressursside tõendatuse kindlus

Milline on ressursivajaduse (kulude) tõendatusse aste?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Väga madal ☐ madal ☐ keskmine ☐ väga ● kaasatud uuringud puuduvad 	<p>Ressursikulu teaduslikult ei hinnatud.</p>	

Kulutõhusus

Kas sekkumise kulutõhusus soosib sekkumist või võrdlust?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none">☐ soosib võrdlust☐ pigem soosib võrdlust☐ ei soosi sekkumist ega võrdlust☐ pigem soosib sekkumist☐ soosib sekkumist☐ Varieerub<input checked="" type="bullet"/> kaasatud uuringud puuduvad	Kulutõhusust teaduslikult ei hinnatud.	

Võrdsed võimalused

Kuivõrd sekkumine mõjutab tervisevõimaluste võrdsust?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none">☐ vähendab võrdsust☐ tõenäoliselt vähendab võrdsust☐ tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust<input checked="" type="bullet"/> tõenäoliselt suurendab võrdsust☐ suurendab võrdsust☐ Varieerub☐ Ei oska öelda	Kaasatud allikates võrdseid võimalusi ei käsitletud.	Skriiningu kättesaadavus võib piirkonniti erineda. Valenegatiivse skriiningutulemuse saamine (nt vähem sobivates sihtgruppides vanuses 12-17, võimalik sugudevaheline erinevus) võib diagnoosi saamist edasi lükata, valepositiivse tulemuse saamine võib kaasa tuua tarbetut sekkumist või pikendada õige diagnoosini jõudmist ja vastava ravi alustamist. Samas, kui leiatakse ATHd paremini üles, siis kasu kaalub kahju üles. Sõeluuringu kättesaadavus paraneks üle Eesti.

Vastuvõetavus

Kas sekkumine on huvitatud osapooltele vastuvõetav?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none">☐ Ei☐ Pigem ei☐ Pigem jah<input checked="" type="bullet"/> jah☐ Varieerub☐ Ei oska öelda	Sekumine on tõenäoliselt vastuvõetav patsientidele ja nende lähedastele. Spetsialistide poolt võib ette näha probleemipüstitust seoses täiendava ajakuluga - sekkumise ajaline efektiivsus tuleb läbi mõelda ja selgelt kommunikeerida, et suurendada skriiningu vastuvõetavust spetsialistidele. Samas on hea, kui on olemas instrument, mida kohe kasutada.	

Teostatavus

Kas sekkumine on teostatav?

OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
<ul style="list-style-type: none">☐ Ei☐ Pigem ei	Jah, sekkumine on teostatav.	

☐ Pigem jah ☒ jah ☐ Varieerub ☐ Ei oska öelda		
---	--	--

OTSUSTE KOKKUVÕTE

	OTSUS						
PROBLEEM	Ei	Pigem ei	Pigem jah	jah		Varieerub	Ei oska öelda
SOOVITUD MÕJU	Tühine	Väike	keskmine	Suur		Varieerub	Ei oska öelda
SOOVIMATU MÕJU	Suur	keskmine	Väike	Tühine		Varieerub	Ei oska öelda
TÕENDATUSE KINDLUS	Väga madal	madal	keskmine	väga			kaasatud uuringud puuduvad
VÄÄRTUSHINNANGUD	oluline ebakindlus või varieeruvus	võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus	oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub	oluline ebakindlus või varieeruvus puudub			
MÕJUDE TASAKAAL	soosib võrdlust	pigem soosib võrdlust	ei soosi sekkumist ega võrdlust	pigem soosib sekkumist	soosib sekkumist	Varieerub	Ei oska öelda
VAJAMINEVAD RESSURSID	suur kulu	keskmine kulu	mittearvestatav kulu ja sääst	keskmine sääst	suur sääst	Varieerub	Ei oska öelda
VAJAMINEVATE RESSURSSIDE TÕENDATUSE KINDLUS	Väga madal	madal	keskmine	väga			kaasatud uuringud puuduvad
KULUTÕHUSUS	soosib võrdlust	pigem soosib võrdlust	ei soosi sekkumist ega võrdlust	pigem soosib sekkumist	soosib sekkumist	Varieerub	kaasatud uuringud puuduvad
VÕRDESED VÕIMALUSED	vähendab võrdsust	tõenäoliselt vähendab võrdsust	tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust	tõenäoliselt suurendab võrdsust	suurendab võrdsust	Varieerub	Ei oska öelda
VASTUVÕETAVUS	Ei	Pigem ei	Pigem jah	jah		Varieerub	Ei oska öelda
TEOSTATAVUS	Ei	Pigem ei	Pigem jah	jah		Varieerub	Ei oska öelda

SOOVITUSE LIIK

Tugev soovitus mitte teha ☐	Nõrk soovitus sekkumise vastu ☐	Nõrk soovitus kas sekkumise või alternatiivi poolt ☐	Nõrk soovitus sekkumise poolt ☒	Tugev soovitus teha ☐
--	--	---	---	--

VIIDETE KOKKUVÕTE

1. Coghil D, Du Y, Jiang W, Xian, Lu D, Qian Y, Mulraney M, Su L. A novel school-based approach to screening for attention deficit hyperactivity disorder. *Eur Child Adolesc Psychiatry*; 2022.
2. Luo J, Huang H, Wang S, Yin S, Chen S, Guan L, Jiang X, He F, Zheng Y. A Wearable Diagnostic Assessment System vs. SNAP-IV for the auxiliary diagnosis of ADHD: a diagnostic test. *BMC Psychiatry*; 2022.
3. Hall CL, Guo B, Valentine AZ, Groom MJ, Daley D, Sayal K, Hollis C. The Validity of the SNAP-IV in Children Displaying ADHD Symptoms. *Assessment*; 2020.
4. Alda JA, Serrano-Troncoso E. Attention-deficit hyperactivity disorder: agreement between clinical impression and the SNAP-IV screening tool. *Actas Esp Psiquiatr*; 2013.
5. Costa, DS, de Paula JJ, Malloy-Diniz LF, Romano-Silva MA, Miranda DM. Parent SNAP-IV rating of attention-deficit/hyperactivity disorder: accuracy in a clinical sample of ADHD, validity, and reliability in a Brazilian sample. *Jornal de Pediatria*; 2019.